

FŐVÁROSI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG

1052 Budapest Városház u. 9-11.

A Fővárosi Választási Bizottság a

27/2022. (IX. 21.) FVB számú határozatával

a K.B.E. (lakcím: -.; személyi azonosító: -) jelölt által a Budapest I. kerületi Helyi Választási Bizottság 23/2022. (IX. 15.) HVB számú határozata ellen benyújtott fellebbezés tárgyában 3 igen szavazattal, egyhangúlag a következő döntést hozta:

A Fővárosi Választási Bizottság a fellebbezésnek részben helyt ad:

- 1. Megállapítja, hogy az elsőfokú határozat jogorvoslati tájékoztatója a fellebbezés benyújtásának a határidejéről hibásan tájékoztatott, emiatt törvénysértő volt, azonban az időmúlás miatt a határozat megváltoztatását mellőzi,**
- 2. egyebekben az elsőfokú határozatot helybenhagyja.**

A határozat ellen a meghozatalától számított három napon belül az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet személyesen, levélben, vagy elektronikus dokumentumként a Kúriához címzett bírósági felülvizsgálati kérelmet nyújthat be a Fővárosi Választási Bizottságnál (1052 Budapest V. kerület, Városház u. 9-11., e-mail: FVB@budapest.hu) úgy, hogy az legkésőbb 2022. szeptember 24-én (szombat) 16.00 óráig megérkezzen. A bírósági eljárásban az ügyvédi képviselet kötelező. A jogi szakvizsgálattal rendelkező személy – a szakvizsga-bizonyítvány egyszerű másolatának csatolásával – saját ügyében ügyvédi képviselet nélkül is eljárhat. A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem elektronikus dokumentumként való benyújtása esetén a kérelem benyújtójának jogi képviselője minősített elektronikus aláírásával látja el a kérelmet. Az elektronikus dokumentumként benyújtott kérelem mellékleteit oldalhű másolatban elektronikus okirati formába kell alakítani. A bírósági eljárás nem tárgyi illetékmentes. A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem benyújtóját tárgyi illetékfeljegyzési jog illeti meg.

I n d o k o l á s

Budapest I. kerületi Helyi Választási Bizottsága (a továbbiakban: HVB) 23/2022. (IX. 15.) HVB határozatával az időközi önkormányzati választások lebonyolítását követően K.B.E. (a továbbiakban: Fellebbező) közös jelöltnek a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 2. § (1) bekezdés a) és e) pontjai tekintetében a jogszabálysértés tényének megállapítására irányuló kifogását elutasította. Az elutasítás indokaként azt jelölte meg, hogy a kifogáshoz csatolt fényképfelvételek a tényállás tisztázására nem alkalmasak, azok nem támasztják alá a kifogásban foglalt állításokat.

Az elsőfokú határozat ellen K.B.E. 2022. szeptember 17-én, a törvényes határidőn belül, elektronikus úton fellebbezést nyújtott be a HVB-hez.

A Fellebbező jogorvoslati kérelmében kéri a Fővárosi Választási Bizottságot, hogy a Budapest I. kerületi Helyi Választási Bizottság 23/2022. (IX. 15.) HVB határozatát változtassa meg akként, hogy a megjelölt alapelvek tekintetében a jogszabálysértés tényét állapítsa meg. Annak megállapítására kéri továbbá a Fővárosi Választási Bizottságot, hogy az elsőfokú határozat a jogorvoslati záradékot törvénytőlően állapította meg, mivel szerinte a fellebbezés benyújtására irányadó határidő a Ve. 224. § (2) bekezdése alapján – az elsőfokú határozattal szemben – nem 2022. szeptember 17. 16.00 óra, hanem 2022. szeptember 18. 16.00 óra.

A kifogás

Fellebbező a kifogásában előadta, hogy a Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat 05. számú választókerületében 2022. szeptember 11. napjára kitűzött időközi önkormányzati választásokat röviddel megelőzően (tudomása szerint 2022. augusztus 4. és szeptember 11. napja között) 13 magánszemély a választókerülethez tartozó Budapest I. kerület, Ostrom utca ... lakásában lakcímet létesített.

Előadta, hogy a megjelölt személyek 2022. augusztus 8-án a Fellebbező mint képviselőjelölt rendelkezésére bocsátott névjegyzékben nem szerepelnek. „A fenti címre kézbesített választási értesítőket egyetlen, a fent felsorolt személy sem vette át. Ez a körülmény azt bizonyítja, hogy életvitelszerűen nem élnek a fenti lakcímen, lakcímet röviddel az időközi választás előtt, kizárólag a választáson való részvétel céljából létesítettek.” Fellebbező életszerűtlennek találta a beadványában, hogy „napok alatt 10 személy ugyanabban a lakásban, 13 személy ugyanabban a lakóházban lakcímet létesítsen. Különösen életszerűtlen azért, mert az Ostrom u. ... szám alatti ingatlan jelenleg elsősorban nem lakóházként, hanem orvosi centrumként funkcionál, a lakások nem lakás céljára, hanem orvosi rendelő céljára” vannak használatban.

Fellebbező továbbá azt is előadta, hogy nem rendelkezik információval arról, hogy „ennél több személy létesített-e az ingatlanban vagy más ingatlanban rövid idő alatt, röviddel a választások napja előtt lakcímet” Álláspontja szerint „mindezek alapján egyértelműen megállapítható, hogy a választás tisztességtelen befolyásolására került sor, a 2022. szeptember 11-én tartott időközi választáson számos, az 1. kerülethez valójában és életvitelszerűen nem kötődő személy vehetett részt. Személyükben részben az 1. kerületi Fidelitas szervezethez, a Székesfehérvári Fidesz ifjúsági szervezethez kötődnek, valamint ilyen személyek családtagjai.”

Fellebbező által leírtak szerint „a tisztességtelen befolyásolás és a rendeltetésszerű joggyakorlás sérelme a nem valós lakcím létesítésével megvalósítható; „tisztességtelen és a rendeltetésszerű joggyakorlás elvével ellentétes módon, a valótlan és kizárólag a választást röviddel megelőzően nagy számban létesített lakcím alkalmas a választás tisztességtelen befolyásolására.” Minderre figyelemmel kérte a Fellebbező, hogy a HVB állapítsa meg a jogszabálysértés tényét.

Beadványozó a kifogáshoz 8 db fényképfelvétel mellékletet csatolt bizonyítékként Google drive programba feltöltve, mely képeket a HVB 2022. szeptember 14-én töltött le.

Az elsőfokú határozat

Az elsőfokú határozat szerint a becsatolt fényképfelvételeket a HVB áttanulmányozta és megállapította, hogy a felvételeken szereplő zárt borítékok tartalma nem megállapítható, így nem alkalmasak a Fellebbező állításának igazolására.

A HVB megjegyezte továbbá, hogy önmagában az, hogy a Fellebbezőnek „a Ve. 153. § (1) bekezdése alapján benyújtott kérelmére átadott szavazóköri névjegyzékben szereplők köre és a szavazás napján a szavazóköri névjegyzéken lévők köre eltér, azon körülményt több tényező is okozhatja. Egyrészt a két időpont között természetes módon történhet változás a választópolgárok választójogában (pl. lakcím létesítése a választókerületbe, vagy annak megszűntetése), de választópolgár élhet a Ve. 89. § (1) bekezdése szerint jogával és jogosult megtiltani, vagy korlátozni, hogy a választási szervek a róla nyilvántartott adatokat a 153. § szerint kiadják. Ebben az esetben a választópolgár akkor sem szerepel a Ve. 153. §-a szerinti adatszolgáltatásban, ha az adatszolgáltatás időpontjában a névjegyzéken szerepel.”

Azonban a HVB azt is rögzítette, hogy a Ve. 43. § (4) bekezdése értelmében a "választási bizottság vagy a választási iroda által hivatalosan ismert és a köztudomású tényeket nem kell bizonyítani." Az elsőfokú határozat szerint a Budapest 1. kerületi Helyi Választási Iroda (a továbbiakban: HVI) által hivatalosan ismert adat – a Nemzeti Választási Irodától megküldöttek értelmében – a Budapest 1. kerület 05. egyéni választókerület 9. és 10. szavazókörében az időközi választás kitűzésének napján (2022.06.14.) és az időközi választás napján (2022.09.11.) a választópolgárok számának statisztikai adata. „Ezen hivatalosan ismert adatokra figyelemmel a kifogásban megjelölt címen – vagyis az Ostrom utca ...szám alatt – valóban a választópolgárok száma kiugróan magas növekedést mutatott, azonban a HVB-nek nem joga és hatásköre a lakcímbeljelentések – mint hatósági eljárások – jogszerűségének vizsgálata.”

A fentiek értelmében a HVB megállapította, hogy a Fellebbező által „a kifogáshoz csatolt fényképfelvételei a kifogásban foglaltakat nem támasztják alá, továbbá sem a HVI-nél, sem pedig a HVB-nál nincs olyan hivatalosan ismert adat, amely a kifogásban foglalt jogszabálysértést minden kétséget kizáróan bizonyította.”

Az elsőfokú határozat jogorvoslati tájékoztatója a fellebbezés benyújtására 2022. szeptember 17. 16.00 órát jelöli meg beérkezési határidőként.

A fellebbezés

A fellebbezésben a Fellebbező lényegében fenntartja a kifogásban előadott állításait, és az elsőfokú határozat ennek megfelelő, a jogszabálysértés tényét megállapító megváltoztatását kéri, továbbá a Ve. 224. § (2) bekezdése alapján a jogorvoslati tájékoztató törvénysértő voltának a megállapítását és a jogorvoslat benyújtására nyitva álló határidő törvénynek megfelelő megváltoztatását.

Fellebbező álláspontja szerint „a HVB okszerűtlenül mérlegelte a bizonyítékokat akkor, amikor megállapította, hogy a csatolt bizonyítékok nem támasztják alá a fent leírtakat.”

Mindezek alapján a Fellebbező kéri a Fővárosi Választási Bizottságtól, hogy a fellebbezésében előadottak alapján a HVB 23/2022. (IX. 15.) számú határozatát – a bizonyítékokat megfelelően értékelve – változtassa meg és állapítsa meg, hogy az általa megnevezett személyek megsértették a választások tisztaságának megóvására, valamint a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlásra vonatkozó választási eljárási alapelveket.

A Ve. 221. § (1) bekezdése szerint a választási bizottság elsőfokú határozata ellen az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet fellebbezést nyújthat be.

A Ve. 223. § (3) bekezdése szerint fellebbezést jogszabálysértésre hivatkozással, illetve a választási bizottság mérlegelési jogkörben hozott határozata ellen lehet benyújtani.

A Ve. 224. § (3) bekezdése alapján a fellebbezésnek tartalmaznia kell

- a) a kérelem 223. § (3) bekezdése szerinti alapját,
- b) a kérelem benyújtójának nevét, lakcímét (székhelyét) és - ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér - postai értesítési címét,
- c) a kérelem benyújtójának személyi azonosítóját, illetve ha a külföldön élő, magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár nem rendelkezik személyi azonosítóval, a személyazonosságát igazoló igazolványának típusát és számát, vagy jelölő szervezet vagy más szervezet esetében a bírósági nyilvántartásba-vételi számát.

A Fővárosi Választási Bizottság rögzíti, hogy a Fellebbezés határidőben beérkezett, annak tartalma és alakszerűségei a törvényi előírásoknak megfelelnek. Fellebbező az időközi választáson jelöltként indult és ebbéli státusza alapján a Fővárosi Választási Bizottság az ügyben érintettnek találta, és a fellebbezést érdemben elbírálta.

A fellebbezés kisebb részben, a jogorvoslati határidőre vonatkozóan megalapozott.

I. Az alapelvi sérelmek

A Kúria a Kvk.II.39.503/2022/2. számú határozatában is utalt arra, hogy „joggyakorlata szerint a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás követelményének megtartását a vizsgált tényállás és az adott ügyben releváns kérdések mentén kell vizsgálni.” A Fővárosi Választási Bizottság ennek megfelelően elsőként azt tekintette át, hogy mely szempontok vizsgálata és mely helyzetek fennállásának az igazolása szükséges a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás követelményének való megfelelés megítélésekor, ha az indítvány szerint a jogsértés kiindulópontja az, hogy több személy létesített lakcímet az adott választókerületben. A Kúria következetes értelmezése szerint „[a] rendeltetésszerű joggyakorlás a joggal való visszaélés törvényi tilalmát rögzítő polgári jogi szabályozásból kiindulva az egész jogrendszert átható követelmény. Azt jelenti, hogy a jogintézményekkel célhoz és tartalomhoz kötötten élhetnek annak címzettjei. Csak az a joggyakorlás élvez törvényi védelmet és elismerést, amelyben a jogosultság formális előírásain túl annak valódi tartalma is felismerhető [összefoglalóan elsőként: 18/2008. (III. 12.) AB határozat]. Ezért a Kúria álláspontja értelmében a rendeltetésszerű joggyakorlás sérelme több a jogsértés megállapíthatóságánál: abban felismerhetően meg kell nyilvánulnia annak a szándéknak, amely a formális jogkövetés égisze alatt a jogintézményben rejlő tartalom kihasználására irányul” (Kvk.IV.37.359/2014/2. számú határozat).

A Kúria a Kvk.II.39.415/2022/2. számú határozatában a választások tisztasága megóvásának elvével kapcsolatban megerősítette azt a korábban lefektetett értelmezését, hogy „alapelvi sérelem akkor következik be, ha a választással összefüggésben olyan tevékenység kifejtésére kerül sor, amely közvetlenül vagy közvetve a választópolgári szabad akarat kifejezését korlátozza, különösen ha az a választókat megtéveszti.”

A Fővárosi Választási Bizottság álláspontja szerint önmagában a lakcím létesítésének a ténye még nem támasztja alá a Ve. alapelveinek a megsértését – ennek megállapításához további tényállási elemek vizsgálata szükséges. E szempontok közé tartozik a lakcímlétesítés időbeli dimenziója és annak számossága, valamint az új lakcímmel szolgáló ingatlan használatának jellege, és ezzel összefüggésben a tényleges helyben lakásra vonatkozó valószínűsíthető szándék. Ha az eset összes körülményeiből az következik, hogy egyértelműen életszerűtlen, hogy adott mennyiségű választópolgár adott (rövid) időszakon belül adott ingatlanban az ottlakás szándékával lakcímet létesítsen, akkor a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás meglétének további szempontjait is meg kell vizsgálni. Másként értékelhető például, ha egy többgenerációs család tagjai egy helyi lakásba épp a kampányidőszakban költöznek be, majd ezt követően lakcímet létesítenek, és másként, ha nagyobb számú választópolgár röviddel a választás előtt egy helyi, természetben nem lakás céljára használt ingatlanban létesít lakcímet. A lakcím létesítése nem a választási szervek hatáskörébe tartozó közigazgatási eljárás, ezért a választási szervek eljárásuk során nem vizsgálhatják a lakcím létesítésének körülményeit és az erre irányuló eljárás jogszerűségét; abból kell kiindulniuk, hogy a lakcím létesítése a vonatkozó szabályoknak megfelelt.

A fent nevesített tények egyidejű fennállása esetén sem vélelmezheti automatikusan a jogalkalmazó, hogy a választási eljárási szabályok szempontjából sérülne a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás követelménye. Szükséges annak a vizsgálata is, hogy az érintett személyek ténylegesen részt vettek-e a választáson, azaz éltek-e – a lakcím létesítése által alakított – aktív választójogukkal. Ez az aktus (ti. maga a választójog gyakorlása) az, amely a kifogásban is megfogalmazott esetekben rendeltetésszerűnek vagy rendeltetésellenesnek minősülhet – visszautalva a fent idézett Kvk.IV.37.359/2014/2. számú kúriai határozat elvont módon megfogalmazott megállapításaira is.

Az aktuális esetben a Fellebbező kifogása szerint „[a] tisztességtelen befolyásolás és a rendeltetésszerű joggyakorlás sérelme a nem valós lakcím létesítésével megvalósítható. [...] Ennek ellenére jogszerű, ám tisztességtelen és a rendeltetésszerű joggyakorlás elvével ellentétes módon, a valótlán és kizárólag a választást röviddel megelőzően nagy számban létesített lakcím alkalmas a választás tisztességtelen befolyásolására.” A Fővárosi Választási Bizottság álláspontja szerint (a fentiek alapján) a választás tisztességtelen befolyásolása és a választási eljárási szabályok vonatkozásában a rendeltetésszerű joggyakorlás sérelme önmagában a lakcím – akár rendeltetésellenes –létesítésével még nem valósulhat meg. Ehhez további tényállási elem megvalósulása is szükséges, egyebek mellett az is, hogy a joggyakorlás ténylegesen, leadott szavazatok formájában megtörténjen. Erre vonatkozóan a Fellebbező nem fogalmazott meg állítást, a HVB pedig hivatalból nem vizsgálta a kérdéskört. Az elsőfokú választási szerv előtt így nem volt bizonyított az alapelvi sérelem, ennek megfelelően a kifogást elutasította.

Az alapelvi sérelem kapcsán az elsőfokú határozat lényegében a kifogásban bemutatott tényállás bizonyítottságának a hiányára hivatkozik, amikor leszögezi, hogy „a felvételeken szereplő zárt borítékok tartalma nem megállapítható, így nem alkalmasak a Beadványozó állításának igazolására”. A tényállás megállapítását illetően a Fővárosi Választási Bizottság felhívja a figyelmet a Ve. 43. § (4) bekezdésében megfogalmazott szabályra, amelynek értelmében a választási bizottság vagy a választási iroda által hivatalosan ismert és a köztudomású tényeket nem kell bizonyítani. A választási iratok előkészítésének és kezelésének

keretében a helyi választási szerv hivatalosan ismeri például a választói névjegyzékben szereplő adatokat, vagy a kinyomtatott és a választáson részt vevő választópolgárok által aláírt szavazóköri névjegyzékeket, így ezekre nem feltétlenül a mindenkori beadványozó szolgáltató bizonyítékokat, hanem – mint általa ismert bizonyítékokra – a választási szerv maga alapíthatja ezekre (is) a tényállást, ugyanakkor – mivel a választási kifogásra vonatkozó eljárásban nincs hivatalbóli bizonyítás, a kérelmezőnek legalább utalnia kell kérelmében ezekre a tényekre. Jelen esetben ez elmaradt.

A fellebbezésben foglalt kérelem és a rendelkezésére álló információk alapján a Fővárosi Választási Bizottság nem látja kellő alapossággal bizonyítottnak a jogsértést sem a választások tisztaságának megsértése, sem a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás elvének megsértése miatt.

II. A jogorvoslati határidő

A Fővárosi Választási Bizottság arra a megállapításra jutott, hogy a 2022. szeptember 15-én kelt és közölt elsőfokú határozat tévesen, a Ve. 224. § (2) bekezdésével ellentétesen tájékoztat a fellebbezésre nyitva álló határidőről. Az elsőfokú határozatnak helyesen a 2022. szeptember 18., 16.00 órai határidőt kellett volna rögzítenie. A bekövetkezett időmúlás miatt a jogorvoslati határidő már eltelt, így a határozat megváltoztatásával ez a tévedés már nem orvosolható, emiatt a Fővárosi Választási Bizottság a határozat megváltoztatását mellőzi. Fellebbező a jogorvoslati határidővel való jogával a törvényi határidőn belül élt.

Mindezek alapján a Fővárosi Választási Bizottság a fellebbezésben foglaltakat részben megalapozottnak találta, ezért a Ve. 231. § (5) bekezdése pontja alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

A határozat a Ve. 221. §-án, 222. §-án, 223. § (3) bekezdésén, 224. § (3) bekezdésén, 228. §-án, 231. § (5) bekezdésén, a jogorvoslati lehetőségről szóló tájékoztatás pedig a Ve. 222. § (1) bekezdésén, a 223. § (1) és (3) bekezdésén, a 224. § (1), (2) és (5) bekezdésén, az illetékekről szóló tájékoztatás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 37. § (1) bekezdésén, valamint a 62. § (1) bekezdés s) pontján alapul.

Budapest, 2022. szeptember 21.

Dr. Temesi István
Fővárosi Választási Bizottság
elnök